

Paras geenivara on käytetty geenivara

Suomen kansallisen kasvigeenivaraohjelman viisivuotisjuhlaa vietettiin elokuun lopussa Jokioisten Tietotalossa juhlaseminaarissa. Samalla Jokioisiin avattiin kasvigeenivarojen näyteikkuna, Wendlan puutarha.

– Suomalaisen kasvigeenivaratyön suurin haaste on turvata kasvullisten lajikokoelmien suojelu ja hoito Suomessa nyt ja tulevaisuudessa. Tämä vaatii sekä rahaa että geenivaratyön säilytyksen ja hoidon asiantuntijoiden työtä, kertoo kasvigeenivaraohjelman koordinaattori **Merja Veteläinen** MTT:stä.

Kasvigeenivarojen suojeluverkostoa Suomessa on tarvetta laajentaa. MTT on kasvigeenivaraohjelmalle asetettujen tehtävien mukaisesti kasvullisten lajien kokoelmien pääasiallinen säilytyspaikka, mutta tärkeitä kasvigeenivaroja on myös kasvitieteellisissä puutarhoissa, maa- ja puutarhatalousalojen oppilaitoksissa sekä yksityisissä kokoelmissa.

Haluatko harvinaisen kasvin pihallesi?

Eräs tapa suojella kasvien geenejä on in situ -säilytys, jossa kasveja ylläpidetään niiden luonnollisissa kasvuympäristöissä, esimerkiksi pelloilla tai kotipuutarhoissa. – On tärkeää, että geenivarat tulevat hyödynnetyksi eri tavoin sellaisenaan, tutkimuksessa ja kasvinjalostuksessa. Yksi seminaarin postereista kiteyttää asian otsikkonsa "Paras geenivara on käytetty geenivara", selittää Veteläinen.

Kasvigeenivaraohjelma haluaa edistää kasvien hyödyntämistä kasvigeenikokoelmien evaluoinnilla ja tutkimuksella. Runsaat, helposti saatavilla olevat tiedot kunkin säilytettävän lajikkeen ja kannan eri ominaisuuksista palvelevat hyödyntäjiä.

Myös Maatiais ry:n **Riku Cajander** pohti, miten saada laajemmat ihmispiirit mukaan säilytystyöhön. Maatiais ry:n jäsenet ylläpitävät noin 600 lajiketta in situ -säilytyksessä. Jäsenet keräävät siemeniä ja välittävät niitä myyntiin. Syksyisin ja keväisin järjestö pitää taimimarkkinat, jossa harvinaisia kasveja vaihdetaan ja myydään.

– Monimuotoisuus on tärkeää myös puutarhaolosuhteissa. Yhteiskunnan tukea pitäisi saada kansalaisjärjestöille, jotka ylläpitävät tätä tärkeää geeniperimää. Myös yhteistyö tutkijoiden kanssa on hyvin tärkeää, painottaa Cajander.

Wendlan puutarha nostaa kasvigeenivarat esiin

Tilaisuuden yhteydessä avattu Wendlan puutarha palvelee ohjelman tavoitetta tuoda kasvigeenivara-asiaa suuremman yleisön tietoon. Puutarha sijaitsee Jokioisten Tietotalon läheisyydessä, vanhan valkoisen kivilavetan vieressä. Nimensä puutarha on saanut Jokioisten kartanon entisen omistajan **E. G. von Willebrandin** vaimon **Wendla Gustavan** mukaan.

Wendlan puutarhassa kasvaa esimerkiksi Jokioisten kartanon vanhoja puutarhakasveja ja MTT:ssä tutkittuja kestäviä FinE-kasveja. Alueella on myös esimerkiksi kokoelma japaninruusukvitteneitä. Aluetta esitteli puiston suunnitellut tutkija **Merja Hartikainen**.

– Alueelle jätetään tarkoituksella myös tyhjää tilaa, jotta sinne voidaan sijoittaa tulevana vuosina mielenkiintoisia suomalaisia kasvigeenivaroja ja -kokoelmia. Toivottavasti puisto innostaa kävijöitä vaalimaan omassa pihassa olevia vanhoja perenna- ja pensaskantoja ja myös ottamaan selvää kasvien historiasta, toivoo Hartikainen.

Lisätietoja:

Kasvigeenivaraohjelma:
erikoistutkija Merja Veteläinen, MTT
merja.vetelainen@mtt.fi
puh. (03) 4188 3683

Wendlan puutarha:
tutkija Merja Hartikainen, MTT
merja.hartikainen@mtt.fi
puh. (03) 4188 2476

www.mtt.fi/kasvigeenivarat

Juha Heikkilä

Wendlan puutarha on avattu Jokioisissa ja siellä voi tutustua eläviin kasvigeenivaroihin.